

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. november 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1467
Dok.: RAJ41621

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 228 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. oktober 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 228 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Under henvisning til den seneste debat i medierne om den ressourcekrævende sagsbehandling ved domstolene i bødeforlægssager og REU alm. del - spørgsmål 306 fra 4. februar 2009 bedes ministeren redegøre for status i det videre arbejde med at finde alternativer løsningsmodeller, og om ministeren efter den seneste debat vil lægge op til andre løsningsmodeller end den omtalte i ovennævnte svar. I den forbindelse bedes redegjort for de retssikkerhedsmæssige perspektiver i andre løsningsmodeller.”

Svar:

1. Som det fremgår af Justitsministeriets svar af 4. februar 2009 på spørgsmål nr. 306 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del), har en arbejdsgruppe under Domstolsstyrelsen overvejet to mulige modeller med henblik på at opnå en mere effektiv behandling af sager, hvor den sigtede ikke vedtager et udenretligt bødeforelæg.

For det første har arbejdsgruppen overvejet, om der bør indføres en ordning, hvor anklagemyndigheden i forbindelse med udstedelsen af et bødeforelæg til sigtede vejleder om, at den pågældende skal betale bøden eller rette henvendelse til anklagemyndigheden inden en vis frist, hvis sagen ønskes behandlet ved domstolene. Hvis sigtede ikke reagerer på bødeforelægget, anses han eller hun for at have vedtaget bøden, der herefter kan inddrives hos den pågældende.

For det andet har arbejdsgruppen under Domstolsstyrelsen overvejet en ændring af den gældende ordning, således at sagen ligesom i dag sendes til retten, hvis den sigtede ikke reagerer på bødeforelægget, men således at retten herefter sender et brev til den sigtede (tiltalte), hvori den pågældende bliver vejledt om, at han eller hun enten kan betale bøden eller kan rette henvendelse til retten, hvis sagen ønskes behandlet i et retsmøde. Hvis sigtede (tiltalte) ikke reagerer over for retten, vil retten ligesom i dag kunne afsige en udeblivelsesdom, hvis betingelserne herfor er opfyldt, men uden at der skal reserveres tid i rettens kalender til et retsmøde, hvor der også skal deltage en anklager.

Justitsministeriet tilkendegav i ovennævnte svar af 4. februar 2009, at ministeriet ikke fandt grundlag for at indføre en ordning, hvor sigtede ved sin blotte passivitet over for anklagemyndighedens bødeforelæg ville blive forpligtet til at betale bøden (arbejdsgruppens model 1), idet en så-

dan ordning efter Justitsministeriets opfattelse ville rejse væsentlige spørgsmål i forhold til, hvilken myndighed der kan pålægge en person strafansvar.

Justitsministeriet tilkendegav samtidig, at ministeriet i samarbejde med bl.a. Rigsadvokaten og Domstolsstyrelsen ville overveje mulighederne for at forenkle behandlingen af bødesager, hvor den sigtede (tiltalte) ikke har vedtaget det fremsendte bødeforelæg, jf. bl.a. den ovenfor beskrevne model 2, hvor princippet om en forudgående domstolskontrol, inden der pålægges et strafansvar, fastholdes.

2. Efterfølgende har The Boston Consulting Group for Justitsministeriet, Finansministeriet og Domstolsstyrelsen i 2009 bl.a. foretaget en analyse af effektiviseringspotentialet for simple bødesager. The Boston Consulting Group har på baggrund heraf i sin rapport ”Kvantificering af Effektiviseringstiltag samt Opdatering af Sagsmodel for De Danske Byretter” fra november 2009 foreslået to effektiviseringstiltag.

For det første har The Boston Consulting Group foreslået, at der indføres en ordning svarende til den første af de modeller, som arbejdsgruppen under Domstolsstyrelsen har peget på.

Justitsministeriet finder fortsat – af de grunde der er anført i ovennævnte svar af 4. februar 2009 – ikke, at der er grundlag for at gennemføre denne model.

For det andet har The Boston Consulting Group foreslået, at der indføres et krav om dækning af sagsomkostninger. Det foreslås nærmere bestemt, at det bødeforelæg, som den sigtede modtager fra politiet, skal indeholde oplysning om, at såfremt sagen overgår til domstolene, vil der blive pålagt en afgift (f.eks. 400 kr.), der skal dække de af retten afholdte udgifter ved at afgøre sagen. Hvis den tiltalte møder i retten og får medhold i sin indsigelse, skal den tiltalte dog ikke betale afgiften.

Justitsministeriet finder heller ikke, at der er grundlag for at indføre en sådan ordning.

Det fremgår af retsplejelovens § 1007, at i straffesager, som forfølges af en offentlig myndighed, udredes omkostningerne ved sagens behandling af det offentlige med forbehold for at få dem erstattet.

Det fremgår videre af retsplejelovens § 1008, at en sigtet, der findes skyldig, er pligtig til at betale det offentlige de nødvendige udgifter, som er medgået til sagens behandling.

Bestemmelserne, der blev indsat med vedtagelsen af retsplejeloven af 4. november 1916, bygger på et princip om, at staten må afholde de generelle omkostninger, der er forbundet med at føre straffesager og pålægge borgerne straf. Hvis en sigtet findes skyldig, kan han eller hun imidlertid pålægges at betale de nødvendige udgifter, som er medgået til sagens behandling, og som kan henføres direkte til den pågældende sag. Den pågældende kan derimod ikke pålægges at betale almindelige driftsudgifter, som ikke er direkte forbundne med at føre den pågældende straffesag, f.eks. løn til personale ved domstolene, indkøb af papir og lignende samt vedligeholdelse af retsbygninger.

I praksis omfatter de sagsomkostninger, som en dømt kan pålægges at betale, navnlig den pågældendes udgifter til en eventuel forsvarer. Der kan videre blive tale om, at den dømte skal betale de udgifter, som politiet har afholdt i forbindelse med efterforskningen, f.eks. udgifter i forbindelse med blodprøver, kliniske og retsmedicinske lægeundersøgelser mv.

I simple bødesager vil der kun yderst sjældent være udgifter, der ikke er almindelige driftsudgifter. Der vil herunder typisk ikke være beskikket en forsvarer i en bødesag, der kan afgøres med en udeblivelsesdom.

Som det er beskrevet ovenfor, pålægges dømte i straffesager generelt alene at betale de udgifter, der har været nødvendige for sagens behandling, og som kan henføres direkte til den pågældende sag, ud fra det princip, at det offentlige i en retsstat må udrede de generelle omkostninger, der er forbundet med at håndhæve landets love.

Forslaget fra The Boston Consulting Group vil efter Justitsministeriets opfattelse indebære, at der i strid med ovennævnte princip pålægges visse dømte en slags afgift for, at staten har idømt dem en straf. Det vil herudover efter Justitsministeriets opfattelse være i strid med lighedsprincippet, at personer, der i forbindelse med en udeblivelsesdom har fået en bøde, pålægges at betale for udgifter af mere generel karakter, som andre dømte ikke bliver pålagt at betale.

3. Justitsministeriet lægger på baggrund af ovenstående ikke op til andre løsningsmodeller end den ovenfor beskrevne model (model 2 fra ar-

bejdsgruppen under Domstolsstyrelsen), hvor en bødesag ligesom i dag sendes til retten, hvis den sigtede ikke reagerer på et bødeforelæg, men således at retten herefter sender et brev til den sigtede (tiltalte), hvori den pågældende bliver vejledt om, at han eller hun enten kan betale bøden eller kan rette henvendelse til retten, hvis sagen ønskes behandlet i et retsmøde.

Justitsministeren forventer i januar 2011 at fremsætte et lovforslag, der gennemfører denne model.